

ReWIND – Rehabilitáció új utakon

PÁLYÁZATI KIÍRÁS: EU JUSTICE PROGRAM
MEGÍTÉLT ÖSSZEG: 268.210 EUR A TELJES PARTNERSÉG RÉSZÉRE
MEGVALÓSÍTÁS ÉVE: 2014

Az Oltalom Karitatív Egyesület partneri részvételével valósult meg a 2 éves ReWIND című projekt („Rehabilitation Way in New Directions” projektazonosító: JUST/2014/JDRU/AG/DRUG/4000006629). Az Európai Unió JUSTICE programja keretében az olasz Eughenia Società Cooperativa Sociale szervezet koordinációjával megvalósuló program további partnerei a görög K.E.D.D.Y. of Evia, a spanyol Fundacion Benefico Docente Docete Omnes, a román Asociația de Mediere a Conflictelor ”MISIT”, a portugál Associação Intercultural Amigos da Mobilidade „Mobility Friends” és az osztrák E.N.T.E.R. GmbH. A projekt teljes költségvetése 335.261,50 euró volt, melynek 80%-a vissza nem térítendő támogatás és 20%-a a partnerek által biztosított önrész.

A projekt a legjobb gyakorlatok felkutatására koncentrált, és egy rehabilitációs és reintegrációs program kifejlesztését tűzte ki célul, mely a fiatal kábítószer-használókat célozza meg, és az alábbi célkitűzéseket foglalja magába:

- korai fázisban történő beavatkozás és célzott konfliktusdeviancia-kutatás megvalósítása az összes olyan helyzetben, amely elősegítheti a konfliktus-devianciák kialakulását, beleértve a kábítószerrel való élést és visszaélést, különös figyelmet szentelve a kiskorúak és családi környezetük globális helyzetének, valamint tanácsadás nyújtása fiataloknak és családjaiknak még a különböző anyagok nem-problematikus felhasználásának esetében is;
- az egészséges fejlődés újrakezdési esélyeinek növelése integrált folyamatok támogatásán keresztül; egy public-private partnerség létrehozása, amelynek keretében különleges és egyedi tapasztalatokkal és készségekkel rendelkező szakemberek, folyamatos párbeszéd és hálózatépítés közepette fejtik ki működésüket;
- pszichológiai és gazdasági akadályok leküzdése új gyakorlatok és működő folyamatok megvalósításán keresztül, amely lehetővé teszi a sérülékeny kamaszok és családjaik számára, hogy egy olyan speciális szolgáltatás előnyeit élvezzék, mely nemigen tartozik a hagyományos értelemben vett megelőző gondozás körébe.

A projekt prioritása tehát a rehabilitáció. A partnerek fő tevékenységei a két éves munka során a kölcsönös tanulás, a jó gyakorlatok cseréje és az együttműködés kultúrájának fejlesztése. A projekt hosszú távú és globális eredménye egy olyan innovatív rehabilitációs és reintegrációs program létrehozása, mely nemcsak a fiatal kábítószer-használókat mint direkt célcsoportot vonja be, hanem családjaikat is, akik főszerepet játszanak a rehabilitáció és a rehabilitáció utáni időszak folyamataiban, a közösségből való kiszakadás elkerülése érdekében.

Tevékenységek:

- A fiatal kábítószer-használók speciális szükségleteinek meghatározása és leírása;
- Az eddig megvalósított legjobb gyakorlatok eredményeinek felhasználása;
- Egy, a fiatal kábítószer-használók számára készült Innovatív Rehabilitációs Program létrehozása, megosztása és átadása, széles körben való megismertetése.

A kutatási tervnek megfelelően elsőként a fellelhető forrásokból rajzolták meg a kutatók az adott országot meghatározó drogvonatkozású szakpolitikai, jogi keretet, és gyűjtötték össze a drogfogyasztásra és kezelésre vonatkozó legfontosabb információkat. A kutatás második fázisában a drogfogyasztásban érintett kliensek részére nyújtott – prevenciós, ártalomcsökkentő, rehabilitációs – szolgáltatások, illetve szolgáltatók adatbázisát építették a kutatók, valamint jó gyakorlatokat kerestek a drogrehabilitáció területén. Ezt követően került sor minden partnerországban a terepmunkára, melynek során szociális és egészségügyi szolgáltatók, valamint fiatal droghasználók és családtagjaik tapasztalatait gyűjtötték össze kérdőíves módszerrel. A hazai kutatást nehezítette, hogy az utóbbi években Magyarországon nem volt olyan több korcsoportra vonatkozó felmérés, amely a drogfogyasztási szokásokat vizsgálta volna. A szakértői becsléseket alapul véve a magyar fiatalok drogfogyasztásban felülmúlják a nyugat-európai társaikat. Hasonlóan az európai kontextushoz a szerhasználat egyre fiatalabbakat is érint, és az európai trendekkel ellentétben nálunk a lányok sem nagyon maradnak el a fiúktól. A riasztó trendek nem látszanak igazolni az új Büntető Törvénykönyv, valamint a szintén 2013-tól érvényes Nemzeti Drogellenes Stratégia hatékonyságát. Vagyis a fiatalokat nem rettentik el a drogfogyasztástól a szigorúbb büntetések.

A fiatalok riasztó drogfogyasztási trendjei mögött az olcsón elérhető szintetikus kannabinoidok, designer drogok széles körű elterjedtsége mellett feltételezhetően szerepet játszik az iskolai prevenció utóbbi években – bürokratikus okokból – való visszaszorulása is. Jelenleg az iskolák alig felében részesülnek a tanulók drogprevencióban. A

prevencióval, ártalomcsökkentéssel és rehabilitációval foglalkozó számos hazai szervezet a fiatalok megváltozott droghasználati szokásaira hívja fel a figyelmet: „Manapság a kliens, aki bejön hozzánk, egy 17 éves gyerek féléves vagy maximum egyéves drogkarrierrel, de teljesen tönkremenne, tönkretett idegrendszerrel, kiegészítve és a drog hatására teljesen izolálva.” A kutatás során összegyűjtött rizikófaktorok – mint amilyen többek között a biztos családi háttér hiánya; drogfogyasztás, alkoholizmus, pszichiátriai problémák által érintett családtagok; munkanélküliség; strukturálatlan szabadidő, sikertelenség még jól szituált családok esetében is – mellett a hazai szakértők kiemelik, hogy a magyar gyerekek egy sajátos alkoholfogyasztási és gyógyszereszedési „kultúrába” nőnek bele, ahol

minden helyzetre a „megiszom valamit” vagy a „bekapok egy tablettát” a válasz. Ezt a mintázatot ismétlik a fiatalok a későbbiekben az aktuális drog használatával.

A projekt haszonélvezőinek száma és típusai:

- 6 operátor vett részt a program kifejlesztésében és 24 a megvalósítási és próba-fázisban,
- 35 kábítószer-szakértő vett részt a kölcsönös tanulási és tudatosság-fokozó tevékenységekben 18 hónappal a projekt kezdete után,
- 70 egészségügyi szakember és szociális munkás vett részt a kölcsönös tanulási és tudatosság-fokozó tevékenységekben,
- 70 fő érintett (stakeholder) vett részt aktívan a programban,
- 2 kísérleti-alkalmazás került megvalósításra,
- 70 fiatal kábítószer-használó és családja profitált a programból,
- 7 multiplikátor volt bevonva az eredmények disszeminációjába és kiaknázásába,
- 70 egészségügy szakember vett részt a kölcsönös tanulást és tudatosság-fokozást szolgáló rendezvényeken,
- 70 szociális munkás vett részt a kölcsönös tanulást és tudatosság-fokozást szolgáló rendezvényeken.

A projekt hosszútávú és globális eredménye egy innovatív, 360 fokos hatókörű rehabilitációs és reinklúziós program létrehozása, mely nemcsak a fiatal bűnelkövetőket és kábítószer-használókat célozza meg, hanem családjaikat is, mint központi jelentőségű aktorokat a rehabilitáció folyamatában illetve a rehabilitációt vagy a fogvatartást követő időszakban, mindezt az elkallódás és/vagy visszaesés elkerülése végett. Ezt a globális célt az alábbi kézzelfogható eredményeken keresztül éri el a projekt:

- Kutatási beszámoló a fiatal, kábítószer használó bűnelkövetők rehabilitációja terén fellelt legjobb nemzeti gyakorlatokról
- Egy rehabilitációs és reintegrációs programot tartalmazó Vademecum,
- Tesztelés a hatékonyság és a kiváltott hatás hiteles mérése céljából,
- Irányelvek megfogalmazása multiplikátorok számára, az érintettek különböző szinteken való bevonása céljából.

